

Eene Collectie Middeleeuwsche Plastiek.

in vergelijking met de XIIIe en XVe eeuw in frankrijk niet zeer productief was. De vele binnenlandsche twisten en de ongelukkige ruïneuse oorlogen met Engeland belemmerden de uitoefening der kunsten. Een geluk mag het genoemd worden, dat de Franschman bij intuïtie de piëteit voor de nalatenschap van vroegere geslachten bezit, eene eigenschap, die hunne noord-oostelijke naburen dikwijls kwijt waren. Wat men in Duitschland zoowel aan openbare gebouwen als in verzamelingen helaas zoo dikwijls constateeren moet, dat men beelden opsneed (renovirte) en dat men schilderijen oververfde (restaurirte), komt in Frankrijk haast niet voor. Omgeven door de aura van haar tijd en van de localiteit komt ze tot ons, de mooie Fransche go-

thieke plastiek, en geeft ons honderdmaal meer de impressie van de eeuw van haar ontstaan, dan de zoo gaaf uitzierende beelden en schilderijen kunnen doen, die wij aan de andere zijde van den Rijn zooveel aantreffen en waarvan dikwijls niets anders dan het hout en de steen authentiek is. Beschadigde oude schilderijen moesten nooit bijgeverfd worden. Ik zou alle liefhebbers wil-

len toeroepen: „Ontziet de gebreken van den ouderdom en leert te zien zonder ergernis voor die gebreken, ze behooren tot de geschiedenis van de schilderij.” Even dwaas is

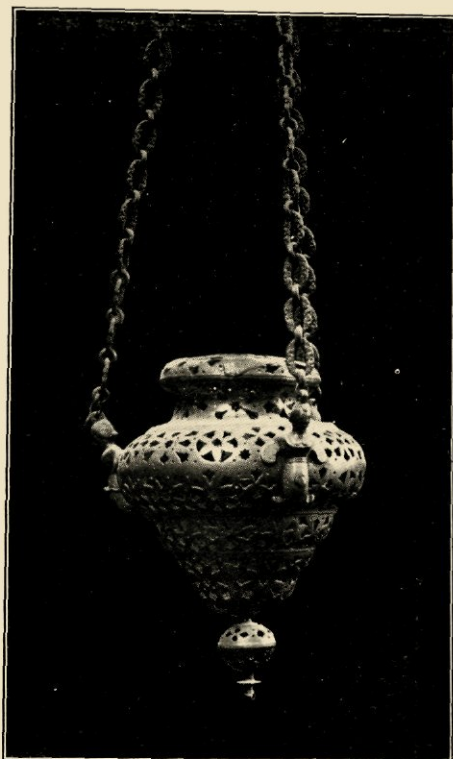
het eene schilderij te retoucheeren, als van eene oude dame te verlangen, dat zij hare rimpels op zoude vullen en haar wit haar zoude verven. Nog vele museumdirecteuren denken er anders over, ik meen ten onrechte, want het belangstellende publiek, voor zooverre het niet reeds op het goede standpunt staat, zoude zich gauw gewennen aan de tekortkomingen en de kijkers zonder belangstelling zijn immers eene quantité négligeable. Daarbij komt, dat de waarde van eene opgeschilderde schilderij beduidend minder is dan van een origineel, zij het dan ook gehavend stuk. De overschildering toont zich al gauw, want de atmosfeer doet spoedig de nieuwe verf verkleuren en de kenner zoekt dan achter de overschildering altijd eene groo-

tere beschadiging dan er in werkelijkheid plaats had. Hoe weldadig doet het aan, als men in het Louvre de twee prachtige fresco's uit de villa Lemmi van Botticelli ziet hangen

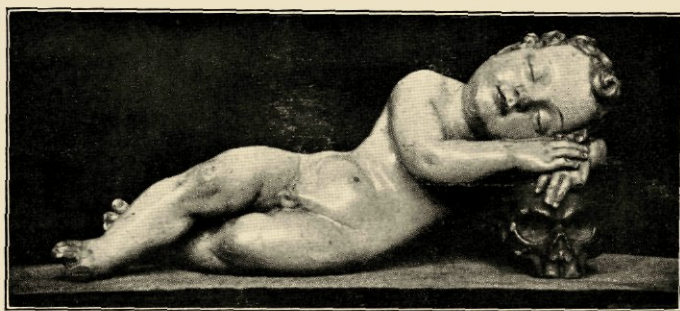
in de volle bekoring van hunne oude schoonheid. De Directeuren van het groote Fransche museum zijn wel fijnproevers van kunst!

De Duitsche kunsthandel is voor het overgrote deel nog

de leus toegedaan: „Niet gaaf, niet verkoopbaar.” Omtrent dit gaven zeer curieuse regels. Zoo heet b.v.b. bij vele liefhebbers, een beeld zonder handen, niet

KOPEREN GODSLAMP, 14DE EEUW, FRANSCH (NO. 35).

GEPOLYCHROMEERD HOUTEN BEELDJE, ITALIAANSCH, 16DE EEUW (NO. 684).